

מסורת הש"ס

ולד חטאת פרק שלישי מעילה

יג. עין משפט
נר מצוה

בד א ב מ"י פ"ה מהל'
מעילה הלכה ו:
בה ג ד מ"י שס פ"ג הלכה
יב:

בו ה מ"י פ"ח מהלכות
מעילה הלכה א:
בו ו מ"י שם הלכה ב:
בח ז מ"י פ"ה מהלכות
מעילה הלכה ה:

רבינו גרשום

[illegible]

מועצתו בהן ובמה? שבתובו. פי' רש"ם צממוכר את הציט (צ"ע) דג"צ צור שייך מעילה כגון שהצניע חפצים לתוכו וקשיא דלמרינן לקמן (דף י"ח:) דלחן מעילה יא' צממוכר לכן פ"מ כגון ששקר מ' חוליא וזהנה הימנה דהוי תלוס יא' אבל אם הקדיש בור ואח"כ

הבית ולא למזבח לא
ועלין בה כיצד הקדיש
ממלאות וכל שובך מלא
שרה מלאה עשבים
ככה אבל יאם הקדיש
אשפה אויל'כ נתמלא
א יונים ואל'כ ואח'כ
י כך נתמלאה עשבים
במה ש שבתוכה ^ור'
השרה והאילן מועלין
ה גידולי הקדש יולד
המעושרת ואחרים
וקדשין יניק מן
כבים כ ה'פועלים לא
ובן פרה ה מברשינו

פועל אוכל בין בחלות בין בחמור
 כדלמר כ"מ (דף פז) מ"מ בשל הקדש
 אינו אוכל כדמפיץ ליה בגמרא מקרא
 וכן פרה שני לא תחלך מן כרשנים
 של הקדש ותומר לחסום פיה וקשאי על
 מה פירשן ואחרים מתגדינן שהיו מתנים
 על מנת להניק לישנה לא משמע כן
 וה"ל לתימר ואחרים מתנין בך ועוד
 קשאי בדמחפמא קמני לה גבי פועלים
 ופרה והסם מה מועיל התנאי דבדר
 שהוא כבד של הקדש לכן נראה לפירש
 ואחרים מתגדינן (ע' כו') כלומר ואחרים

בעלי בתים רדכי' לז' היו מתגדדין להניק אותן ולדות מזהמות שלהן
ועושהו חילין וכן פשוטילם ופיה של הקדש לפי שמוקין בשביל הקדש
היו עשירים מתגדדין לפרנסתם: **במא' אפועילם** דלא יאכלו
(קא' רישו [שלקן] ולא של הקדש ויתקשקש פועל לצור כדאמר ב"מ
(97 ע"ב) איתקש חוסס לנחוס ונחוס לחוסס:

מקלע־לילין. מִיִּן קטנים הוא: **וְהָא** בתלמוד בבלי. דהא אין מילתא
 ימי קרקע במבוכי: **אֲבָכָה** ימי מילתא. פירוש אֲבָכָה
 של קרקע שהוא תלום שמעשה הקטנים כהוא של קרקע של הקדש
 אֲבָכָה עולה מן הקרקע: **אֲדָרָא** העברה ה' העברה. מן דכמי
 גבי צבור (דכמי) (שמות יג) והעברת כל פטר רחס גבי מעשר בהמה
 תמידי (ויקרא טו) כל אשר יעבור מתה השטט המ צבור מועלין בו לאו
 צבור צבור אמר שרי לא שייכא הנקה בצבור דהא זכר הוא אלף ה"ק מה
 צבור מועלין צבורו אמו מעשר מועלין צבורו ואף ימי צבנות אף ולא
 דיוקא מועלין דהא אמרינן לעיל (דף יג:) חלב המוקדשין אין מועלין בו
 לאלא רוחה לומר שנאמר הלאה להניק ממנו חלב המוקדשין נמי להכי
 במעמידין להניק ממנו דלמיא אמו אמו מצבור דכמי גבי צבור
 בצפרשתא פסטים שבעת ימים יהיה עם אמו וגבי מוקדשין כתיב בצפרשת
 אמו (יהיה) חתם אמו וא"ת למאי לי קרא לעשרת חלב
 המוקדשין חיפוק ליה מדדרשינן בכורות (דף טו.) גבי פסולי המוקדשין

[illegible]

שנאמר

(ב) כ' כל שאור וכל דג לא תקטירו, וצטורים להקן הן כמרומה (שם). שדה מלאה עשבים. עשבים
 , וכן אם מלה חפציו באלון או תאן וייתן כצורך והיה וכלו במקום אשפתו, ובמה שבתורה. אם יהיה
 היות מעילה עד שיפסג (ב"ב שם). ואין מועלין במה שבתורה. דס"ל אין מעילה בגידולין, דמשום
 בנ"ח ממשות (להקדש מעורב בזה) (שם).

[illegible]

(ב) ולא לבדק הבית לבד
 למזבח ולא לבדק הבית
 יבור מים (ג) אשפות
 ויונים אילן מלא פירות
 מועילין בהם ובמה שב
 בור ואח"כ נתמלא מים
 וזב שובך ואח"כ נתמלא
 נתמלא פירות שדה ואח"כ
 מועילין בהם ואין מועיל
 יוסף אומר המקדיש אור
 בהן (ד) ובגידולה מפני
 המעושרת לא (ה) יבוק
 מקדשם ויגדלוהו

המוקדשין ואחרים מותרים
יאכלו מן גזונות הקדש
הקדש: גמ' קתני ולד
המעושרת מנהני מילי?
אמאי? ה' העברה הש'
מועלין בר אף חלב ו'
חלב? המוקדש גמי
הפועלין לא יאכלו בו'
אחדבו בר אמי דאמר
ברישו רישו שלך ולא
קלעילין בשדה הקדש
בעינן אמר רבינא

וירא. וכן נמי בולד מוקדשין לא היו מקדישין חלב האם: הפועלים.
ועושין מלאכה בשל הקדש לא יאכלו מגרורות של הקדש ואש"י דכתיב
ימי תבוא בשרם רעך ואכלת וגו' (דברים טז) ואמרין בפרק השוכר את
הפועלים (פסחים טז: 119) בפועל הכתוב מדבר של הקדש לא יאכלו דכרס
רעך אחר תבואתו ולא כרס של הקדש: וכן פירש. של חולין (א) מרשה של
הקדש לא תאכל מכרשני הקדש: גמ' אפיא העצרה העצרה. כתיב
זכבור (שמות יג) והעצרת כל פטר רחם וכתי' במעשר (ויקרא כ) כל אשר יעבור
ותחת השבת וגו' מה זכור מועלין זו בכל דבר שיש בו דוכר הוא ולא
לקצתה אף מעשר נמי דוהא בנקבה מועלין זכורו חלב: חלב: אפיא
הקדש אמו מצבור. כתיב זכבור (שמות טז) כן תעשה לשורך ללאך שבעת
ימים יהיה עם אמו י' (א) וגבי מוקדשין כתיב בפי אמור (ויקרא י') ימים (יהיה עם)
תחת: אמו (ויקרא טז) מה זכור שהוא זכר מועלין זכורו אף מוקדשין נמי מועלין
זכורו: הפועלין יו' מ"ג. לא תאכל (א) מכרשני הקדש. גבי פועלין דלא
יאכלו מגרורות של הקדש לא זכרין למציעי דהא ייעט קרא בפירוט רעך
אכל הקדש אבל פרה דלא כתיב דהי קעשי: דאש. כלומר כי דש בשלך
לא תחסור אכל כי דש בשל הקדש אמה חוסר דענינא כולה בחולין קמיידי:
לעלין. מין קטנית (א) קדש מועלין של חולין בשדה הקדש מעל דנהנה
מהקדש: ואל תבוא שנין. כדאמרין לקמן בפרק ההנה (דף יח)
מעלה מעלה במחזור לקרקע וכ"ש בשקלי עצמו יו': מדאקמרי (א) מעל
אמע מינה אבקה. אבך של שדה מעלה לקו ללותן קלעלין וכו' מה מעלה
אבקה זו מההרעה דמתעביר דחלעלין הוה ליה תלוש ולבהי מעל:
ההנה (דף יח)

ממנו חלב פסולי המוקדשין ייינו בשרילה דהבי (דברים יב) ואכלת בשר
אסור את הגת ייקח הולד יא ואין נראה דהא אמרינן פרק השוחט
בזבחה ששמע דאף ההלב אסור בזהבא ועוון קבורה דהא ודאי ממני
אי דאי לאו האי קרא דהבא דקאסר חלב יא במוקדשים לא הוה דרשני
קאמי בשר למעוטי אבל השתא דאסר חלב במוקדשין יא קאמי בשר לומ
אסור גיה דקדושי ואמאי בדרש תיפוק ליה ממדאר גיה פסולי המוקד
אבל השתא דאסור גיה במוקדשים אסר יא חמי מצנח חמי אכל חלב

דקדשי (שם), אילן מלא פירות. לא למנוח ולא לנדק הביט, דלכנן לא חוו ולקרבן נמי לא חוו בדכתיבי (י)
(שם), מועילין בהם. אם הנה נתן שום פרוטה, כגון האניש חפזי צבור, או הריז שם חביט של מים
(דקדשי י"ח) ונמחמו לקרקע יר משיעל אם הנה א"ש אלא פנים, וכתבתי
גמא דקדשי ליה קרקע הקדש ליגדל אין לו נשמוי הקדש, דמ"מ אין

[illegible]

תורה אור השלם

1. לא תחסם שור בדישו:
דברים כה ד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צור וכו' מים
חיים נ"ב עיין בב"ב דף עט:
(ב) ד"ה וכן פרה של חולין
הדרשה בשל הקדש: (ג) ד"ה
הפועלין וכו' לא תאכל פרה
מכרשיני:

מוסף רש"י

[illegible]

וְכַתְּבָהּ וְשִׁדְּקֶיהֶם הָאֵם: (עו) פֶּרֶךְ הַדִּישׁ מִכְרִשְׁנֵי הַקֶּדֶשׁ וְלֹא תֹאכַל: (יו) שְׁלָחַן שְׁהוּי חוֹלִין: (יז) מַעֲלִילָה מִמְּבוּרֵי לִקְרַעַק עֲסִי: (יח) אֶבֶק הַמִּזְבֵּיחַ וְעִלְיָהּ בִּיפִי מֵאֵבֶק שֶׁל כֹּהֵן מִלֹּשׁ שֶׁמֶשְׁבִּיחַ הַקֶּרֶקַע וְשִׁמְשִׁיחַ הַקִּטְוִיטִי שֶׁהוּא: (ט) הַעֲבֵרָה מִכְבוֹר גְּבִי מִכּוֹר מִיֵּם הַעֲבֵרָה: (מ) וְאֶף אִם־אֵל בַּחֲבוּרֵי לֹאֻ: (פ) חֹלֶב וְכֹשֶׁם בְּקִדְשֵׁי גִמּוּרִים וְאִין: (פ) אֵינִי דֹהֵא וְדֹאֵי לְכֹאֲרֵה שִׁמְשֵׁם: (עז) עֵינֵי הֶם אֶסּוּרִין: (ס) חוֹלֵד וְלֹא נֹאֵה דֹהֵא מִקְדָּאֻם פֶּרֶךְ הַשּׁוּחֹט: (עו) מֶן נְמִי לִיבֵיעִי: (עו) חֹלֶב מִלְּאֲדֹרֵי אֹת וְכֹשֶׁם: (פ) מִבּוֹקְדֵי־אֵל בֶּשֶׁר אֶתִּי: (עו) תְּנוּ בְּכוֹר צֶאֱזָר לְאִסּוּרֵי הָיָה:

שיטה
 א) מים אשפה מלאה זבל: כן במה שכתבנו א' נמחק: כן המעושה לא יצא את ר' נמחק וכצ"ל לקמן שדמיון: חן פרה לא תאכלו מרשיש: חן הבהר. ענין תמורה (קד' חן ע"כ): מים וכל יצא את ר' נמחק: חן ע' חבת שוכר גרשך ק' למעלה לרשות: חן לפי' ראוי למחוק: חן מחבת וגבי' עד חיבות מה בכור ליש: חן עצמו ש"מ מרקאמר מעל אבקה: חן ובמה שבתוכן בשלמה כמה שבתוכן גבי כור דמלין חניי חני המים אכלו בכור עצמי אורח ועליו חן ש"שבים ש"מ המוכר: חן פעולה ח"ה חן המבור: חן חלוש חן גרור לומר חן חני המוכרים: חן אכל במה שבתוכו ולא יצא מנעם עתה ובינוני נמחק: חן להקדוש שוכר גבי אורח חן נמחק: